

L'excursionisme i la llei marcial a Corea del Sud

El passat 3 de desembre, Corea del Sud va ser l'escenari d'una greu crisi política. El president Yoon Suk Yeaol, va declarar l'estat d'emergència sota la llei marcial; causant que desenes de diputats saltessin les tanques del recinte per accedir a l'Assemblea Nacional i revocar el decret.

Excursionisme i la teoria de la securització

L'excursionisme és una pràctica política que sobrepasa les normes liberals, més enllà dels límits de l'ordre. Així mateix, suposa la institucionalització de l'enemic basat en un discurs polític que porta a la creació d'un pànic moral i construeix una imatge sobre l'enemic. La literatura defineix que "l'excursionisme funda la llei i l'ordre social a través de transformar la por de l'enemic en el seu principi constitutiu" (Aradau 2009, p. 687); alhora que "exemplifica un cúmul de polítiques i pràctiques il·liberals que es legitimen a través de proclamacions sobre la necessitat de l'excepció de la norma" (Neal 2011, p. 31).

A més, en situacions com aquesta, és recurrent l'ús de la teoria de la securització. S'utilitza com a recurs per reproduir la imatge d'una comunitat

política unida, projectant una protecció cap a la societat mentre limita les llibertats d'aquesta.

La llei marcial

L'atenció sobre la situació a Corea del Sud deriva de l'adopció de la llei marcial, una llei que suposa el reemplaçament del govern amb un ordenament militar, suspentent els processos civils legals per poders militars. Això suposa la restricció dels drets i llibertats civils sota l'excepcionalitat de la situació.

Usualment, quan un govern decideix recórrer a l'aplicació d'aquesta llei, es disposa a atendre moments de guerra o per sufocar disturbis socials; justificat sota una suposada emergència o crisi nacional. Tanmateix, la seva aplicació comporta una greu vulneració dels drets humans. A efectes

pràctics, implica una suspensió dels drets constitucionals amb una durada variable o indeterminada. La transferència del poder polític democràtic al militar, es representa en el control militar sobre la població i les institucions civils. Aquest context facilita l'encobriment i la justificació de violacions de drets humans, on s'exerceix un clar abús de poder per part de l'Estat.

Així mateix, representa una greu amenaça per a la democràcia i els drets fonamentals de la ciutadania. Mesures tan dràstiques com aquesta no haurien de ser emprades, seria millor buscar solucions pacífiques i democràtiques per afrontar una crisi política; mantenint sempre els drets intactes.

3 de desembre: el caos

El president afirma que la intenció darrere la declaració d'implementació d'aquesta llei va ser de 'salvaguardar la Corea del Sud liberal de les amenaces de les forces comunistes de Corea del Nord i eliminar els elements antiestamentals'. No obstant això, se sospita que la intenció darrere del decret era per acusar el partit de l'oposició, el Partit Demòcrata (PD); a conseqüència d'haver arraconat el seu Govern per aprovar uns pressupostos generals per al 2025, que comptaven amb múltiples retallades. L'aprovació no va comptar amb el suport del Partit del Poder Popular, deixant entreveure la imposició de la llei marcial com una

acció política per contrarestar l'ofensa prèviament liderada pel PD. És així com diversos sectors polítics i de la societat acusen el govern d'haver implementat aquesta llei per protegir-se davant un escenari polític amb un suport minoritari, acusacions de corrupció, i una popularitat en declivi.

Imatge 1. Yoon Suk Yeol, president de Corea del Sud. Font: Reuters

El president va implementar aquest decret el 3 de desembre a les 23 h, sense previ avís. Com a resposta, el president de l'Assemblea General, Woo Won-shik, va convocar una votació per derogar la llei, que es va conduir a les 01.01 h de la matinada del dia 4. En el moment, ateses les circumstàncies, només 190 diputats van poder ser presents en el moment de la votació després d'enfrontar-se als controls de seguretat que havien establert al recinte i arribar fins al punt d'haver de saltar les

tanques d'accés. Els diputats de l'oposició – conformant sis partits polítics—van poder derogar la llei, que finalment va ser aixecada a les 4.50 h de la matinada d'aquell mateix dia, després de sis hores d'aplicació.

La reacció política i la creixent inestabilitat social

L'oposició parlamentària, configurant la majoria de l'Assemblea Nacional, exigeix la dimissió del president després d'aconseguir retirar la imposició de la llei marcial la matinada posterior a la seva implementació. S'acusa el president sud-coreà de violar la Carta Magna i la Constitució, i es crida que respongui sota la seva responsabilitat davant el poble i la democràcia sud-coreana.

El Partit Demòcrata, la principal força opositora, ha liderat la presentació d'una moció de censura per destituir el president; acte fet juntament amb

altres cinc formacions polítiques de l'oposició.

El ministre de Defensa del país, Kim Yong-hyun, es va disculpar davant els ciutadans 'per causar confusió i preocupació', seguit de la presentació de la seva renúncia al càrrec de ministre—vist com una estratègia per desviar l'atenció sobre el president. A través d'un comunicat publicat per l'Estat Major Conjunt sud-coreà, va mostrar la seva disposició a assumir la responsabilitat pels assumptes relacionats amb l'aplicació de la llei marcial. En ser una mesura gestionada pel Ministeri de Defensa, la responsabilitat requeia sobre el ministre, a més de ser aquest qui va suggerir a Yoon recórrer a la llei marcial.

No obstant això, el líder del PPP, partit de Yoon, ha criticat la decisió del president d'aplicar aquesta llei, qualificant-lo d'una 'mesura errònia' i que treballaria per 'aturar-la al costat del poble'. I així va

imatge 2. Milers de manifestants i diputats protesten en contra del president a Corea del Sud. Font: El País.

ser, quan diversos diputats del partit van votar a favor de revocar-la.

En termes socials, la Confederació Coreana de Sindicats (KCTU), el major grup sindical sud-coreà, va anunciar una vaga indefinida fins a la dimissió de Yoon. Així mateix, abunden les manifestacions contra el president i el seu govern, intensificades per la fallida en l'intent de destituir-lo del càrrec a través de la moció de censura. El poble, manifesta la seva insatisfacció alhora que ha perdut la confiança en el líder polític que hauria de representar els seus interessos, en tant que ha atemptat directament contra els seus drets civils.

Un intent de moció de censura

La moció de censura va ser convocada per al 8 de desembre. Després del seu anunciament, el president sud-coreà va sortir a donar declaracions per rebaixar el descontentament dels seus ciutadans. En el seu discurs, va demanar disculpes a 'la gent que es va quedar en xoc', a més de confirmar que atendria les responsabilitats polítiques i legals en conseqüència de la declaració de la llei marcial. No obstant això, no hi va haver menció d'una possible resignació ni de la moció de censura declarada per acabar amb el seu mandat.

El desenllaç d'aquesta situació ha deixat el poble sud-coreà amb un gran descontentament. Amb 195 vots a favor, l'Assemblea Nacional es va quedar a

cinc vots d'aconseguir posar fi amb la presidència de Yoon. Tanmateix, podia resultar massa ambiciós haver pensat en la possibilitat d'aconseguir els dos-cents vots, en tant que requeria que vuit membres del partit de Yoon votessin per a la seva destitució.

Això no obstant, un fet oportú ha estat la prohibició de l'encara president Yoon d'abandonar el país; havent-se restringit el seu dret a viatjar fora del país.

Conclusions

La situació a Corea del Sud és un reflex d'una política autoritària i contrària als drets humans, atemptant contra els drets i llibertats civils del poble sud-coreà. El mandatari sud-coreà, després dels seus actes, està experimentant una creixent debilitat: una pèrdua del suport polític i ciutadà. Suposant que l'aplicació de la llei marcial va ser per assegurar el seu poder al govern del país, podríem veure com la persecució del poder a través de la vulneració dels drets de la ciutadania és contraproduent i resulta en un escenari encara més fràgil.

A més, és important aquest succés per poder recordar que la llei marcial ni pot ni ha de convertir-se en un recurs emprat pels Estats per afrontar una crisi política nacional. La protecció dels valors democràtics recau també a salvaguardar les llibertats civils, que resideixen incloses com a drets humans.

És així com la seguretat nacional no té fi si implica la vulneració dels drets de la població. Afortunadament, hi ha vies pacífiques i democràtiques per garantir el manteniment d'aquesta seguretat, i han de ser l'únic recurs legítim per fer front a aquest tipus de situacions. Pretendre establir un ordre públic mitjançant mesures que limiten la seva participació i llibertat, té el gran risc d'avivar un més la vena reivindicativa de la societat. Encara està per veure quin serà el futur del mandatari en el seu càrrec, però el que ja ha quedat clar és que la societat sud-coreana no romandrà callada o submissa davant la vulneració dels seus drets.

Cristina Puig Bonjoch

Estudiant de Relacions Internacionals

Universitat Autònoma de Barcelona

Referències

- Abril, G.; Bonet Bailén, I. (4 desembre, 2024). La oposición en Corea del Sur registra una moción para destituir al presidente tras el caos político de la ley marcial. *El País*. Recuperat de <https://elpais.com/internacional/2024-12-04/corea-del-sur-la-ley-marcial-que-ha-mantenido-en-vilo-al-mundo-durante-unas-horas.html>
- Amnistía Internacional. (20 maig 2014). La Ley Marcial no debe convertirse en un “modelo para violaciones de derechos humanos”. Recuperat de <https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/noticias/noticia/articulo/la-ley-marcial-no-debe-convertirse-en-un-modelo-para-violaciones-de-derechos-humanos/>
- Aradau, C., & van Munster, R. (2009). EXCEPTIONALISM AND THE “WAR ON TERROR”: Criminology Meets International Relations. *The British Journal of Criminology*, 49(5), 686–701.
- Euronews. (5 desembre 2024). El ministro de Defensa de Corea del Sur dimite tras el caos provocado por la ley marcial. Recuperat de <https://es.euronews.com/2024/12/05/el-ministro-de-defensa-de-corea-del-sur-dimite-tras-el-caos-provocado-por-la-ley-marcial>
- Ewe, K. (9 desembre 2024). Travel ban on S Korea president after martial law attempt. *BBC News*. Recuperat de <https://www.bbc.com/news/articles/cwydj9k7jkgo>
- Ewe, K., Wong, T., Marsh, N., Kwon, J. & Ku, Y. (4 desembre 2024). Fear, fury and triumph: Six hours that shook South Korea. *BBC News*. Recuperat de <https://www.bbc.com/news/articles/c98lygwd837o>
- Mao, f. & Kwon, J. (4 desembre 2024). Why did South Korea's president declare martial law - and what now?. *BBC News*. Recuperat de <https://www.bbc.com/news/articles/c0lgw1pw5zpo>
- Neal, A. (2011). The liberty/security discourse and the problem of the exception, in *Exceptionalism and the Politics of Counter-Terrorism, Liberty, Security and the War on Terror*: 587-6.
- Redacció Clarín. (3 desembre 2024). Qué es la Ley Marcial como la decretada en Corea del Sur. *Clarín*. Recuperat de https://www.clarin.com/mundo/que-es-la-ley-marcial-y-cuando-se-impone_0_HlmgceEpZE.html?srsItd=AfmBOoouYuBHna9kpcrLTyogzYFL2s9v3f8WSpjhIfa7FFcB5Vg1Sx1d
- RTVE. (3 desembre 2024). El presidente de Corea del Sur decreta la ley marcial y la retira tras una jornada caótica en el Parlamento. Recuperat de <https://www.rtve.es/noticias/20241203/presidente-corea-del-sur-declara-ley-marcial-para-salvaguardar-pais-amenaza-norcoreana/16357399.shtml>
- Wong, T. & Armstrong, K. (7 desembre 2024). S Korea president apologises for martial law declaration. *BBC News*. Recuperat de <https://www.bbc.com/news/articles/c6277zz434zo>
-

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

DESEMBRE 2024

Publicat per

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors
